

Leden stellen ons vragen over de keuze van een accountant.

Voorbeelden zijn:

- **We zoeken een nieuwe accountant, waar moeten we op letten?**
- **Hebben jullie een voorbeeld van een programma van eisen?**
- **Kennen jullie een goede accountant?**
- **Wat is de procedure?**

Graag geven wij u als lid van VOS/ABB een algemeen kader en een aantal praktische tips die u als hulpmiddel kunt gebruiken bij dit soort vragen. VOS/ABB pretendeert daarbij niet voor 100 procent volledig te zijn. Tips en suggesties zijn welkom!

Op grond van de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs bent u verplicht een controleverklaring van een onafhankelijk accountant aan uw jaarrekening toe te voegen. Dit is een dwingend voorschrift. Aangezien een controleverklaring uitsluitend door een tot certificering bevoegde onafhankelijke accountant kan worden afgegeven, bent u verplicht een accountant te benoemen.

Ook dient er sprake te zijn van een onafhankelijke accountant. Een medewerker in het bezit van deze bevoegdheid is om die reden geen optie. Onafhankelijkheid is een onderwerp waar we later nog op terugkomen.

Het benoemen van de accountant is via uw statuten geregeld. De meest voorkomende procedure is dat de benoeming van de accountant is voorbehouden aan het (intern) toezichthoudend orgaan op voordracht van het bevoegd gezag. In het geval van een model met een raad van toezicht en een college van bestuur is de benoeming voorbehouden aan de raad van toezicht op voordracht van het college van bestuur. Indien er geen sprake is van een organieke scheiding tussen bestuur en toezicht, is de benoeming voorbehouden aan het bestuur op voordracht van de algemeen directeur.

Keuzeproces algemeen

Afgezien van de hiervoor genoemde verplichting – wet- en regelgeving en statuten – zijn er geen voorschriften voor het keuzeproces. Hierbij gaan we er gemakshalve van uit dat de betreffende bedragen onder de grens voor de aanbestedingsplicht blijven. Onderstaand gaan we in op het inhoudelijke proces en brengen we een splitsing aan op basis van een aantal hoofdkenmerken.

Start

Bij de start van het keuzeproces kunt u zich een aantal vragen stellen. Waarom willen we een andere accountant? Wie geeft de opdracht om van accountant te wijzigen? U kunt overwegen om ten behoeve van het keuzeproces een kleine werkgroep of commissie in te stellen.

Verdere relevante vragen zijn:

- Wat zijn onze ervaringen met de huidige accountant? Wat ging goed? Wat ging niet goed?
- Zijn er in het verleden meningsverschillen geweest over inhoud of prijsstelling?

Indien de accountant er al was voordat u verantwoordelijk werd voor de organisatie: overweeg om te informeren bij uw voorgangers.

Inhoudelijk relevante vragen zijn:

- Wat weet de accountant van het funderend onderwijs? Waar blijkt dat uit?
- Is er een 'klik' met het controleteam? Is er vooraf een introductie?
- Indien het controleteam niet 'past': kunt u teamleden wisselen?
- Is er uitsluitend behoefte aan certificering of verwacht u meer? En wat is dat dan?
- Wat is de visie van de accountant op de rol van het toezichthoudend orgaan en u als bevoegd gezag? Wat wilt u daarover afspreken?
- Wat is het proces en de visie van de accountant in het geval van stelselwijzigingen met keuzevrijheid? Wordt u tijdig geïnformeerd? Ontvangt u alle relevante informatie met eventuele voor- en nadelen? Een voorbeeld is de per 1 januari 2015 ingevoerde doordecentralisatie van het buitenonderhoud huisvesting voor het primair onderwijs.
- Wat is de visie van de accountant op de registratie en verantwoording van ouderraden en overige voor het onderwijs specifieke elementen? Idem voor bijvoorbeeld consolidatie en overige relevante vraagstukken?
- De aanlevering van stukken voor opmaak van de jaarrekening: in welke vorm verwacht uw accountant de te controleren jaarrekeningen en specificaties? Welke afspraken maakt u daarover?
- Heeft u (voldoende) invloed op de planning en uitvoering van het controleproces (agenda en locatie)?

Afspraken/contractueel

Met betrekking tot de afspraken zijn de volgende opmerkingen en vragen mogelijk:

- De mogelijkheid bestaat dat er zogenoemde 'package-deals' worden aangeboden. Ons advies is om daarmee terughoudend om te gaan in verband met de onafhankelijkheid van de accountant. Weeg de voordelen goed af tegen de mogelijke nadelen.
- Berekent uw accountant extra kosten voor de omzetting of het aanleggen van uw dossiers?
- Is de aanlevering van een managementletter inclusief de contractuele afspraak of wordt deze extra berekend? Overigens adviseert VOS/ABB om in het kader van transparantie de levering van een managementletter af te spreken.

Met betrekking tot het contract, geven we onderstaand enkele opmerkingen.

Vooruitlopend daarop: via uw lidmaatschap van VOS/ABB kunt u ook (additioneel) het contract door ons juridisch laten toetsen. Ook kunnen wij overige – minder juridische - aspecten controleren. In het te sluiten contract is het gebruikelijk dat minimaal aandacht wordt gegeven aan:

- Een duidelijke omschrijving van de opdracht;
- De verantwoordelijkheid van de accountant;
- De invulling van de onafhankelijkheid van de accountant;
- De verantwoordelijkheden van bestuur en raad van toezicht;
- Hoe er wordt omgegaan met fraudebeheersing;
- Omgaan met de naleving van wet- en regelgeving, waaronder de wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme;
- De wijze waarop wordt gerapporteerd;
- Hoe om te gaan met het geven van inzage in dossiers;
- Een omschrijving over hoe om te gaan met elektronische communicatie;
- Een duidelijke omschrijving van het (vaste) honorarium;
- Separaat een duiding van de tarieven bij eventueel meerwerk;
- Geldigheidsduur en uiteraard de algemene voorwaarden.

Tot slot

VOS/ABB doet geen uitspraken over de hoogte van tarieven of de looptijd van het contract. Ook over de keuze voor een groot accountantskantoor of een kleiner lokaal kantoor geven wij geen aanwijzing. U kunt uw eigen afweging maken op basis van onder andere de hiervoor genoemde aspecten.

Eventuele opmerkingen en aanvullingen ontvangen wij graag. Ook voor verdere vragen kunt u contact opnemen met VOS/ABB:

Ron van der Raaij, 06-53733449, rvanderraaij@vosabb.nl